

Sisältää m. m.

Vuosi lopullaan	8
Museoajatusta toteutta- maan	9
Jatkokurssit	10
Tärkeä tiedustelu	10
Pätevyyskokeet	11
Varmoja analyysejä kip- simalleja tarkasteltaessa	12
IAZ	22
Hammastyöntekijäkysymys	23
Dental-Schau	24
Saarrosta	24
Urheilua	25

Hammasteknikko

N:o 4 24. vuosikerta 1967

Ultraääniäalto-puhdistuslaite

US 451

Miksi suorittaa aikaavievää ja vaivalloista levyproteesien, teräs- ja kultavalujen yms. puhdistusta, kun Reco Dental'in kehittämä ja valmistama ultraääniäalto puhdistuslaite US 451 tekee työn puolestanne.

RECOSON NESTEET:

TERÄSVALUT: WF kiilloitusainejätteen poistamiseen ja ZK hapettumien poistoon.

AKRYYLILEVYT: GHE kipsin poistoon, ZK oikomakojen hapettumiin ja WF kiilloitusainejätteen poistoon.

JALOMETALLIT: GHE kipsin poistoon, ZK hammaskiven poistoon, WF kiilloitusrasvan- tai pastahiukkasten poistoon.

Yksinmyynti Suomessa:

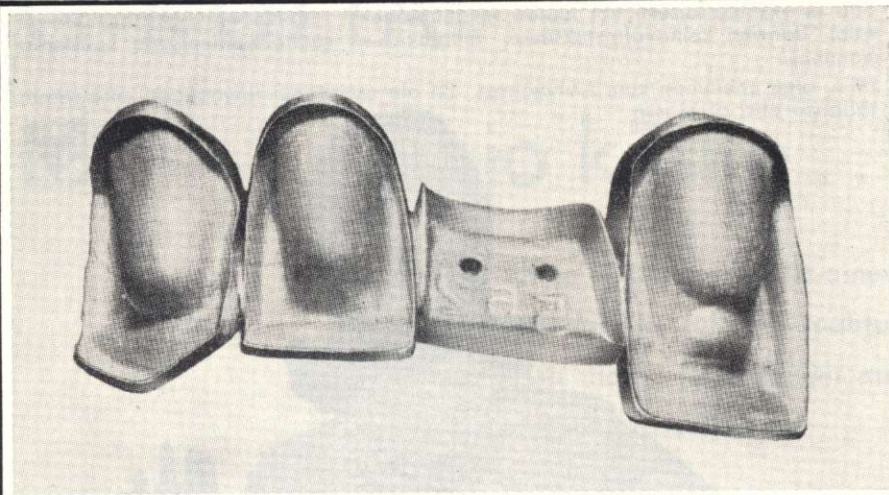
HAMMAS OY

Kalevank. 3 A Helsinki 10

Vaihde 64 36 36

DEGULOR®

Aikamme hammaskulta

Degulor M kullasta valmistettu valu.

Degulor valuseokset vastaavat ADA no 5 ja Federal-specifikation QQ-G-540 vaatimuksia.

Teknillisiä tietoja Degulor-kultaseoksista:

Metalliseos	Tyyppi ADA no 5 mukaan	Sulamis-lämpö °C	Brinelli-kovuus kg/mm ²		Kestävyys kg/mm ²		Juoksuraja kg/mm ²		Venyminen %		Om.paino g/cm ³
			p	k	p	k	p	k	p	k	
Degulor C	III kova	935-860	119	144	48	59	37	52	52	35	15,8
Degulor M	IV erik. kova	970-900	145	220	59	80	38	70	34	20	15,7

p = pehmeä k = karkaistu

DEGUSSA METALL-ABTEILUNG FRANKFURT AM MAIN

YKSINMYNTI:

HAMMASVÄLINE OY

HELSINKI 10
KESKUSKATU 8
PUHELIN 12 623

TURKU
AURAKATU 8
PUHELIN 27 921

En ole uskaltanut toivoakaan, että jotain tällaista olisi olemassa

Olen nainen ja iloitsen elämästä. Miksi proteesini pitäisi olla minulle häiriöksi. Oletteko katsonut minua. Ystävänikin ovat ihastuneet. Katsokaapa hampaitani tarkkaan: Ne opalisoivat luonnollisten hampaiden tavoin. Tämä on uusi, tämä on ainutlaatuinen, tämä on nykyaikainen hammas. Sen nimi on Biodent-opal. Sitä ei yksinkertaisesti voi tuntea tekoampaaksi — ei edes UV-valaistuksessa esim. baarien keinovalaistuksessa. Silloinkin se kuultaa valkoisena kuin aito hammas.

Niin, olen enemmän kuin tyytyväinen. En ole uskaltanut toivoakaan, että jotain tällaista olisi olemassa.

Biodent opal

Patentti haettu Länsi-Saksassa

Ainoa originaali opalisoiva mineraaliammas

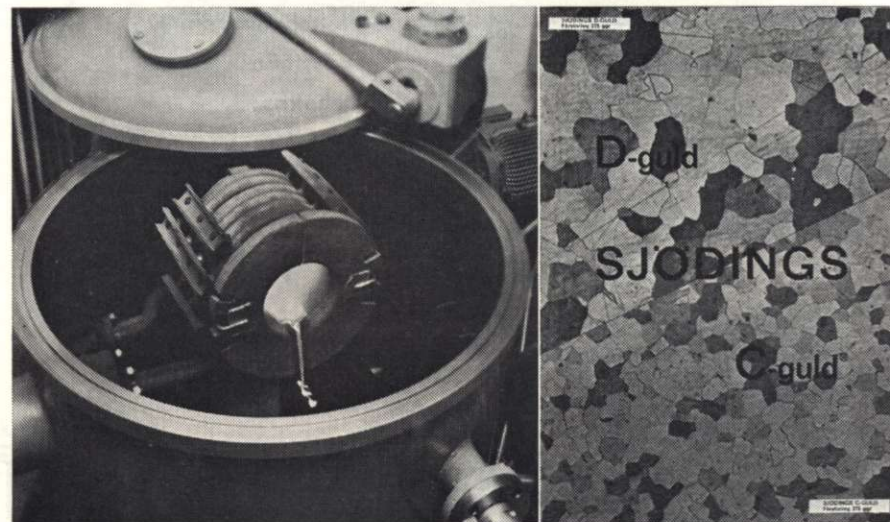
Koska alatte käyttää hyväksenne Biodent-opalin etuja? Pyytäkää esittelyä, joka ei sido Teitä mihinkään, Oy Dentaldepot Ab:ltä, joka lähettää mielellään Teille myös esitteitä.

Maahantuoja: **OY DENTALDEPOT AB**

SJÖDINGIN C-KULTA

on jo käsite . . .

. . . kaikki siihen sisältyvät raaka-aineet ovat parhaita laatua, sulatus tapahtuu kontrolloidussa tilassa ja kokeneet metallurgit valvovat prosessia.

MAAHANTUOJA: **OY DENTALDEPOT AB**

UUTTA!

W & H 2000
250 wattia
18.000 kierr./min.

Tehokkaaseen
käyttöön
tehokas
W & H

Maahantuoja: **HASA OY** Helsinki, Annankatu 20
Myynti: **Hasa Oy**, Helsinki, puh. 645 781, 645 782
Pirkka Hammas Oy, Tampere, puh. 29 117

Korkeimmat vaatimukset täyttävä moniväri
posliinihampaiden huippulaatu on

Luxodent
VACUUM

Laadultaan ensiluokkainen
posliinihammas ilman
karakterisointeja on

Naturadent
VACUUM

Molemmissa
hammaslaaduissa
samat värit

Yksinmyyjä:

hammastarvike oy

Helsinki 10 - Arkadiankatu 12 A - puh. 49 74 77

Lammas- teknikko

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja Mauno Elomaa

Os. Henrikintie 27 A 1, Helsinki 37
puh. 455 751

Jäsenet: E. O. Vuori ja Kauko Tiainen

Kirjoituksia lainattaessa on
lähde mainittava.

SUOMEN HAMMASTEKNIKKOJEN LIITTO — FINLANDS TANDTEKNIKER FÖRBUND r.y.
HELSINKI 10, Arkadiankatu 14 B 30. Puh. 447 123, postisiirto 12690 — Liiton puheenjohtaja
Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1 Helsinki 37, puh. 45 57 51. Sihteeri Sakari Kuukkanen.
Puh. 78 75 44. Taloudenhoitaja merkonomi Arto Salminen.

AVUSTUSKASSA Helsinki 37, Henrikintie 27 A 1. Postisiirtotili 16787. Puheenj. Mauno
Elomaa. Henrikintie 27 A 1, puh. 455 751. Siht. E. O. Vuori, Ulvilantie 23 D 46, puh.
451 814. Avustuskassanhoit. I. Waarala, Mannerheimint. 19 A 3, puh. 493 535, kot. 493 331

Vuosi lopullaan

Vuosi 1967 on siirtymässä historian lehdille, vuosi, joka valtakunnallisestikin on ollut merkkivuosi, 50-vuotisen itsenäisyytemme juhla-
vuotena. Vaikka olemmekin pitäneet sitä suurena juhla-
vuotena on se kaikesta huolimatta jättänyt oudon tunteen, epävarman tunteen tapah-
tumista, jotka vuoden aikana on sattunut. Elintaso on hiljalleen las-
kenut työllisyyden huonontuessa. Kustannustaso on jatkuvasti ollut
noususuunnassa ja vielä lopuksi suoritettu devalvaatio lisäsi muutenkin
huonontunutta tilannetta. Alamme, joka on täysin riippuvainen ulko-
maisesta tuonnista kärsi devalvoimisesta ankaran suoneninskun. Tarve-
aineiden hinnat nousivat tuntuvasti ja sen ansiosta työllisyys heikkeni.
Sehän on luonnollinen seuraus. Tärkeimmät kulutus- ja käyttötavarat
olivat ensisijaisia hamstrauskohteita ja toiselle tilalle jätettiin odotta-
maan aikaa parempaa hammashuolto. Olemmekin todenneet jo useasti
ennenkin, kun talouselämässä tapahtuu heilahduksia huonompaan suun-
taan, että se ensisijaisesti iskeytyy juuri hammashuoltoon, koska katso-
taan, että se puoli voi jäädä vielä odottamaan parempaa tulevaisuutta.
Niin alamme saa kokea iskun, jonka aiheuttamiseen se on syytön. Tä-
mähän ei yksinomaan koske meidän alaamme, vaan myöskin muita,
joitten elinehtoinen toiminta on riippuvainen ulkomaisesta tuonnista.
Vähempiosainen saa kantaa raskaamman taakan ja tässä tapauksessa,
kun emme itse pysty tarvitsemiamme raaka-aineita valmistamaan, on
alustuttava isoisten päätökseen. Toivokaamme kuitenkin, että tätä epä-
tervettä subdannetta ei kestäisi pitkään ja että piankin olisi näköpiirissä
valoisampi taivaanranta.

Museoajatusta toteuttamaan

Suomen Hammasteknikkojen Liiton syyskokouksessa tuli esille ajatus hammasteknilliseen työ-
alaan kuuluvien museoarvoa omaavien esineiden tallettamiseksi yhteen ja samaan paikkaan. Tämä toteuttamiskelpoinen suunnitelma saikin lämpimän vastaanoton ja niinpä päädyttiin siihen, että kaik-
kia joilla on historiallisesti arvo-
kasta hammasteknikoiden käytös-
sä olleita työvälineitä kehoitetaan ne lähettämään Suomen Hammaste-
teknikkojen Liittoon os. Arkadian-
katu 14 B 30, Helsinki 10.

Täällä ne tulevat säilymään tu-
levien polvien nähtävänä ja ihme-
teltävänä. Esineen mukana on hy-

vä olla lyhyt selostus esineestä ja
kuinka vanha se on, sekä tietenkin
lahjoittajan nimi. Myöskin van-
hoja proteeseja, siltoja ym. on se-
lostuksineen hyvä lähettää. Näin
saamme kokoon historiaa, joka on
arvokasta säilyttää ja joka muuten
voisi joutua hävitettäväksi. Tä-
hän mennessä olemme jo saaneet
historiallisia esineitä ja näistä lah-
joittajille parhaat kiitokset sekä
toivomme näitä tulevan lisää. Tut-
kikaapa varastojanne, sieltä voi
löytyä vuosien takaisia esineitä ja
lähettäkää ne yhteiseen paikkaan
säilytettäväksi. Siellä voimme nii-
tä katsella ja ihmetellä, millä ai-
koinaan on voitu tulla toimeen.

M. Elomaa

Vuosi on lopullaan ja sitä ennen tulee pakostakin silmäiltyä taakse-
päin ja menneitä tapahtumia. Vuosi ei ole ollut mitenkään iloinen vuosi.
On ollut pakko taistella ammattikuntamme asioiden puolesta sellaisia
vastaan, jotka ovat halunneet saada kaikki hajalle. Tuloksena täytyy
sanoa, että hajottajat eivät ole siinä onnistuneet, vaan me olemme peri-
neet voiton ja olemme myöskin voineet pitää selkärankamme suorana.
Kun me kuljemme eteenpäin pää pystyssä ja lujana voimme todeta, että
se ei ole ollut turhaa ja siitä meidän on edelleenkin pidettävä kiinni.
Kun isänmaamme viettää itsenäisyysjuhlaansa on meidänkin aiheellista
viettää omaa itsenäisyyttämme ja pitää siitä kiinni ja viedä jo saa-
vutettua itsenäisyyttämme kunnialla eteenpäin.

Joulu lähestyy. Lukuisa ammattitovereidemme joukko haluaa tämän
lehden palstoilla osallistua yhteiseen tervehdykseen, joka on osoitettu
kaikille ammattikuntaamme kuuluville. Se on kaunis ele olla mukana
ajatuksin aikana, jolloin vietetään valon ja rauhan juhlaa, juhlaa, joka
tänä vuonna tulee saamaan erikoisen juhlat puitteet. Muistakaamme
toisiamme lämpimin ja ystävällisin tuntein, ja siinä mielessä toivotan
kaikille rauhaisaa joulujuhlaa ja uusi vuosi tuokoon tullessaan rakenta-
van ja onnellisen vuoden.

M. Elomaa

Jatkokurssit

Joulukuun 5 päivänä päättyi järjestyksessä IV hammasteknikoil- le tarkoitettu jatkokurssi, joka edellytti 20 uuden erikoishammas- tekniikan valmistumista. Kestet- tyään 100 työpäivää oli läpikäyty kaikki ne vaiheet, jotka kurssioh- jelmaan sisältyy. Hyvin tämä oh- jelma meni läpi ja hyvin siitä sel- visivät kaikki. Lopputoteamukse- na oli toteamus kurssin tarpeelli- suudesta ja kurssilla saadut arvok- kaat neuvot ja opetukset, jotka ovat tarpeen toimintaa edelleen jatkettaessa. Jälleen kuva ryhmäs- tä ja parhaat onnitelut seuraav- lle (kuva sivulla 21):

Viljo Ahonen, Pekka Antikai- nen, Matti Durchman, Kauko Es- kelinen, Max Holm, Kalle Husso, Harry Hägg, Helge Jäderholm, Mauno Kalliovaara, Aarno Koi- vunen, Vilho Makkonen, Erkki Mikkola, Paavo Mäntyniemi, Jör- gen Näse, Jorma Orell, Ossi Pola- ri, Hans Sabell, Ahti Silén, Eino Virtanen ja Martti Vitikainen.

Seuraava jatkokurssi eli V kurs- si alkaa 8. 1. 1968 ja sille tulevat kurssilaiset ovat jo suorittaneet työnäytteet ja niiden perusteella myöskin valittu. Kuudennen kurs- sin alkamisajasta ei ole vielä tehty päätöstä.

M. Elomaa

Tärkeä tiedustelu

Niitä hammasteknikkoja, jotka lähivuosien aikana aikovat hakea tai hakevat hammasteknikkojen jatkokursseille valmistuakseen eri-

koishammasteknikoksi kehoitetaan tulevien kurssien suunnittelun vuoksi ilmoittamaan *milloin on tarkoitus tulla kurssille*.

Kurssille hakijalta vaaditaan, että asianomainen on ollut laillistettuna 10 vuotta ja suorittanut keskikoulun aineista terveysopin, fysiikan ja kemian. Ne jotka ovat käyneet Hammasteknikkokoulun vaaditaan, että ovat olleet 5 vuot- ta laillistettuna hammasteknik- kona.

Ilmoituksen voi lähettää myös- kin ne, jotka lähivuosina saavutta- vat pääsyaatimukset. Ilmoituk- sen lähettäminen on tärkeätä sen johdosta, että uusia kursseja suun- niteltaessa on hyvä olla tiedossa etukäteen kursseille hakijoiden määrä.

Määrätyistä syistä vastaukset tullaan säilyttämään täysin luotta- muksellisina ja tulokset käsitellään vain numerollisena.

Vastaukset on lähetettävä os.: Erikoishammasteknikko Mauno Elomaa, Henrikintie 27 A 1, Hel- sinki 37.

Jokaisen ainakin kolmen vuoden kuluessa kursseille aikovan on eh- dottomasti syytä vastata tähän tiedusteluun.

M. Elomaa

"HAMMASTEKNIKKO"-lehden seuraava numero ilmestyy maaliskuun puolessa välissä. Tähän numeroon aiottu aineisto pitää olla toi- mituksessa helmikuun 15 p:ään mennessä.

Toimitus

Pätevyyskokeet

Hammasteknikko-oppilaille tar- koitetut pätevyyskokeet toimeen- pantiin elokuun 21—26 päivinä 1967. Kokeisiin hakijoita ilmaan- tui kaikkiaan 13, jotka kaikki voi- tiin hyväksyä suorittamaan mää- rätyt työt. Työohjelmaa muutet- tiin tuntuvasti ja tällä kerralla suo- ritettiin seuraavat työt:

1) Prot. 14/14. Kaaviot puren- taa varten. Ylä- ja alaleuka laite- taan valmiiksi akryylistä, kipsa- taan takaisin artikulaattoriin ja hiotaan artikulaattio. Normaali- purenta. Normaali ienmuotoilu.

2) Silta —/7. —1 riippuva, —2 valurichmond, —3 fasadikruunu, —4 fasadikruunu, jonka distaali- puoli jätetään ilman akryyliä niin, että kiinnitystapa jää näkyviin, —5 ja —6 altahuuhdettava, —7 valukruunu. Tapit amalgaamaa paitsi —7 erikoiskovakipsiä. Ak- ryylifasettien väri annetun mallin mukainen.

3) Osaproteesi 6/—. 1+ ja 2+ immediaattina, +5 radeerattuna, akryylifaseteilla. Pintet 4+ 1-

haarainen ja +6 2-haarainen. Työ- laitetaan valmiiksi akryylistä. Ra- deerauksien jälkeen mallista ote- taan dublikaatti, jonka päälle pro- teesi sovitetään.

4) Kirjalliset kokeet.

Tämä työmäärä osottautui sopi- vaksi ja sen mukaan saattoi arvostelussakin vaatia enemmän. Arvostelijat eivät tienneet töitten teki- jöitä, koska tekijät olivat pelkkiä numeroita arvostelijoille. Loppu- tuloksena oli, että 13:sta hyväk- syttiin 9, kirjallisissa kokeissa sai ehdot 3 ja kokonaan hylättiin 1. Ehdot saaneet joutuvat kirjallisen kokeen suorittamaan uudelleen.

Hyvästä suorituksesta voimme- kin hyvällä syyllä onnitella seu- raavia valmistuneita, jotka jo on merkitty Lääkintöhallituksessa laillistetuista hammasteknikoista pidettyyn luetteloon. Hyväksytyt olivat: Ingmar Dahlström, Tapani Försti, Lauri Höglund, Unto Ihat- su, Atso Kari, Jouko Pohjonen, Matti Uusaho, Reino Vaaja ja Ti- mo Virtanen.

Seuraavat pätevyyskokeet ovat syksyllä 1968.

M. Elomaa

LEHEMME TILAAJILLE, ILMOITTAJILLE SEKÄ KAIKILLE YSTÄVILLE

Hyvää Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta

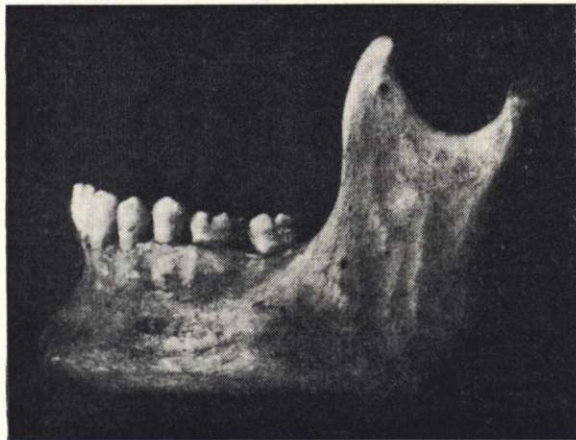
Varmoja analyysijä kipsimalleja tarkasteltaessa

(jatkoa)

Dr. med.dent. Gerhard Tanzer,
Dresden

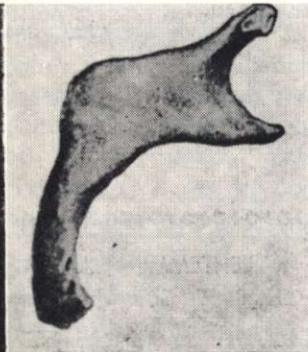
d) Foramen mentale

Kun tekniikko joutuu käsittelemään voimakkaasti seniilejä (vanhuuden aiheuttamaa surkastumista) tapauksia on edelleen eräs kohta, joka on sanan täydessä merkityksessä »neuralginen piste». Tarkoitamme tällä foramen mentalea ja sen lähiympäristöä. Kuvassa 20 näemme normaalin tapauksen. Leukaluun aukossa kulkee valtimo, laskimo sekä hermo nimeltään nervus mentalis. Kuvassa 21 näemme taasen vanhuuden muuttaman alaleuan, jossa atrofian vaikutuksesta edellä mainittujen suonien ja hermon ulostulokohta on siirtynyt proteettiselle alueelle.

Kuva 20.

Foramen mentalen normaali sijainti.

Kuva 21.

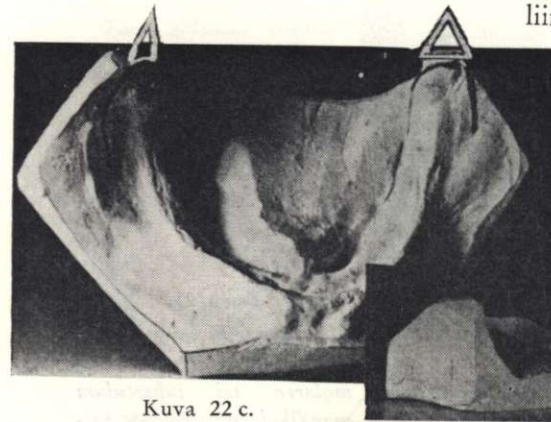
Vanhuuden atrofian vaikutuksesta on foramen mentale siirtynyt proteettisen kentän ulottuville.

Suussa suoritettavan palpation, eli tunnustelun avulla voidaan tämä kohta paikallistaa ja on mahdollista eräin operatiivisin toimenpitein siirtää syvemmälle ja siten pois proteesilevyn ulottuvalta. Mallilla tällaista ei luonnollisestikaan voida havaita. Hammaslääkäriin ja tekniikon välillä tapahtuvan hyvän yhteistyön avulla voidaan tilannetta auttaa siten, että hammaslääkäri piirtää mallille tämän aran kohdan, jonka tekniikko sitten voi »keventää» tarpeeksi paksun tinafolion avulla. Mikäli tähän varovaisuustoimenpiteeseen ei ryhdytä, saattaa seurauksena olla erittäin tuskallinen trigeminusneuralgia (Tic doloreuse).

Sellainen, joka on joutunut näkemään nämä erittäin ankarat kipukohtaukset tulee varmasti vastaisuudessa huomioimaan edellään mainitut toimenpiteet.

e) Trigonum retromolare

Trigonum retromolare on ala alveolijatkkeen kolmiosainen päte, joka sijaitsee viimeisen molaarin takana ramus ascendens'iin päin, alaleuan ylöspäin suuntautuvaan haaraan (kuva 22). Tällä on oma merkityksensä proteesin kannalta, sillä tämä kohta on ilman lihaksia. Molaarien alueellahan purupaine on voimakkain. Jos alaproteesi päättyy heti viimeisen molaarin jälkeen (kuva 23), ilmenee huomattavia painamiskohtia ja saattaa johtaa resorptioihin.

Kuva 22 a.

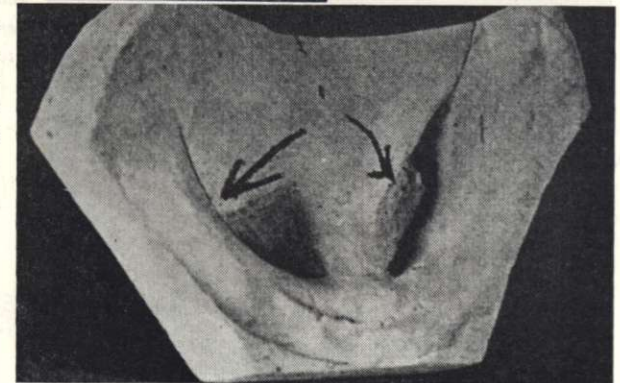
Sekä tuberculum mandibulae että trigonum retromolare kuuluvat proteettiseen kenttään.

Kuva 22 b.

Tässä näkyy fovea sublingualis, joka aikaisemmin otettiin mukaan proteetissä mielessä.

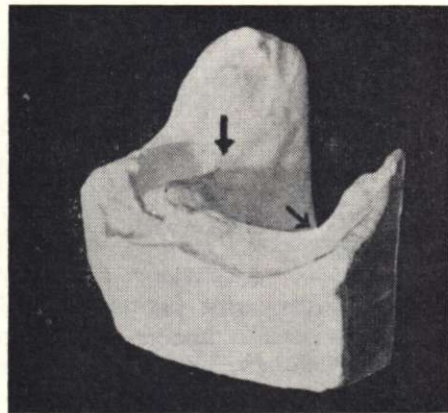
Kuva 22 c.

Tässä mallissa nähdään etummaisena sublinguaalialueen, jota joskus voidaan käyttää proteesin retentiona tekemällä proteesiin ns. »sublinguaalirullat».

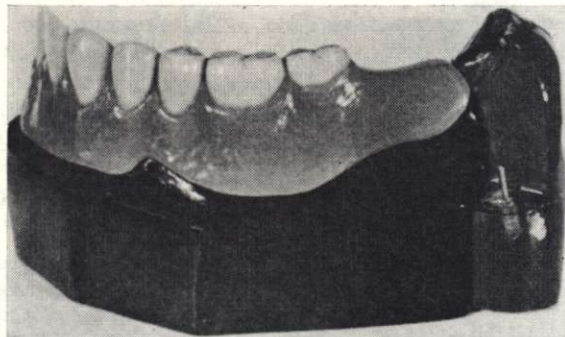

tu jäljennöstä otettaessa huomioon, valmis proteesi nousee pois paikaltaan suuta avattaessa.

Pinteillä tai muilla kiinnityselementeillä varustettu osaproteesi ei nouse tämän lihaksen toimiessa paikaltaan, mutta jo seuraavana päivänä potilaan saatua proteesin suuhunsa ilmestyy tyypillisiä painamiskohtia, jotka kulkevat poskilihaksen suuntaisesti. Tällaisessa tapauksessa on pakko lyhentää proteesia vastaavista kohdista. Silloin kun tekniikko on perillä suuontelon lihaksien topografiasta, voidaan tällaiset harmilliset seikat välttää etukäteen.

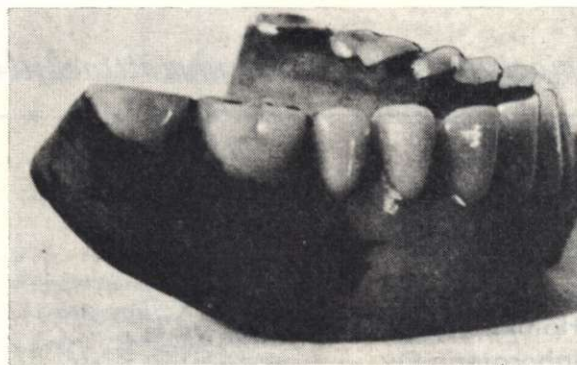
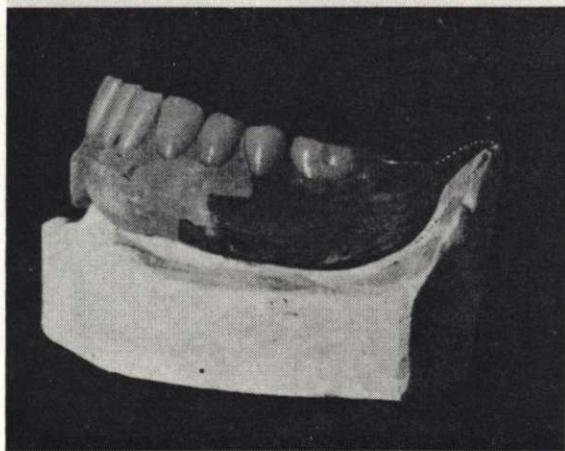

Kuva 24.

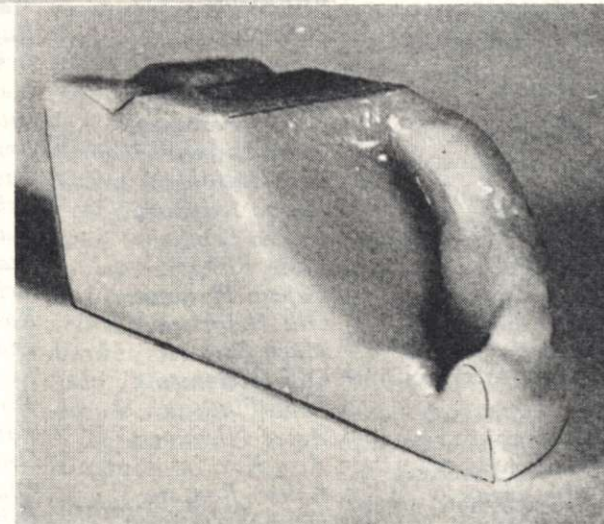
Kuva 23.

Ellei proteesin levyosa ulotu peittäen trigonum retromolaren tai tuberculum mandibulaen, aiheutuu painamista, jopa atropiaa kuten kuvassa 24 nähdään.

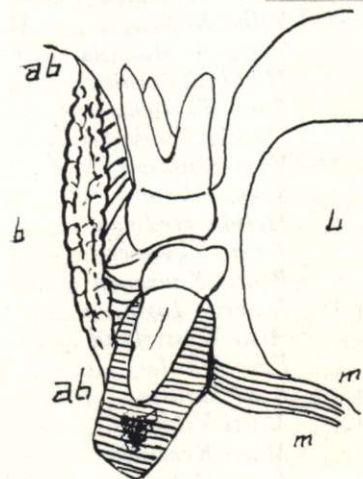
Kuva 25 a.

Oikein muotoiltu alaproteesin päätte, siis ottaen mukaan trigonum retromolare.

Kuva 25 b.

Tässä nähdään linguaalinen »tasku», jolla aikaisemmin oli merkitystä ns. siipiproteesitapauksissa. (Fish'n mukaan.)

Kuva 26.

Kaavamainen esitys bukkinatoriuslihaksen kiinnityskohdista ja kulusta toisella ienpuoliskolla: L = lingua (kieli), b = bukkinatorius-lihas, ab = edellämainitun lihaksen kiinnityskohta, m = mylohyoidus-lihas (suunpohjan leveä lihas).

Toivotamme kaikille ammattioeljille

Hyvää Joulua ja menestystä uudelle 1968

H. Stigell
E. Virtanen
M. Sänkiäho
P. Erlansson
Pertti Alho
Reijo Albo
O. Kautto
H. Mesimäki
R. Komulainen
Y. Stick
G. Wallin
J. Waire
T. Lallukka
M. Juntunen
A. Leppäkumpu
L. Lundell
K. Reinikainen
M-L. Vuorisalo
Kai Holm
E. Joubki
Kari Ikonen
K. Saukko
R. Peltonen
S. Miettinen
A. Leinonen
P. Alestalo
V. Karmaa
T. Ilvonen
G. Sandström
R. Jario
K. Bergström
E. Mättö
R. Mättö
K. Mättö
U. Mättö
P. Suominen
Ismo Kempainen
I. Krogerus
K. Notkonen
R. Kuukkanen
S. Kuukkanen
I. Eronen

K-E. Ilman
Y. Hasanen
K. Tirkkonen
Keijo Ikonen
P. Sinisalo
**Hammas- ja Teräs-
laboratorio Oy**
Sulo Nurto
Unto Maaniemi
Eero Siikanen
Tauno Partanen
Onni Uronen
Ben Holthöfer
Raimo Kilpinen
Kalevi Leino
Lasse Riska
Tapani Hultamo
Olli Heinonen
Matti Närö
Olli Manninen
Alpo Pinta
Aarre Nieminen
Atso Kari
Kauko Rautava
Heimo Mustonen
Pentti Salmi
Heikki Ketonen
Iorma Kerckäinen
Pekka Antikainen
Pentti Antikainen
Iorma Pävinen
Terttu ja
Matti Durchman
Max Holm
Aarno Koivunen
Helge Jäderholm
Kalle Husso
Iorma Orell
Veli Heikkinen
Iouko Koivunen
Matti Moilanen
Vilho Makkonen

Ossi Polari
Abti Silén
Eino Virtanen
Erkki Mikkola
Paavo Mäntyniemi
Mauno Kalliovaara
Viljo Ahonen
Martti Vitikainen
Ragnar Holm
Erkki Vitikainen
Harry Hägg
Into Anttila
Emil Granqvist
Stig Granlund
Usko Kari-Koskinen
Matti Lampo
Jaakko Lankoski
Veikko Mattila
Kalevi Mäenpää
Olavi Nieminen
Risto Rantanen
Mauri Rinne
Tapani Mäenpää
Unto Ylihaveri
Olavi Kivimäki
Erkki Seppänen
Vilho Kolivuori
Taito A. Marttila
Heikki Tähtinen
Pauli Roppola
Heikki Kukkonen
Yrjö Kailasuo
Sven Vikholm
Heikki Hedman
Taisto Thunberg
Pentti Kauranen
Kalervo Ingalsuo
Arto Westerlund
Eino Uksila
Kari Saraste
Matti Vikholm
Matti Keränen
Reijo Mähönen

Olli Kasurinen
Sulo Tyyriaho
Erkki Siikala
Yrjö Hentilä
Reino Hakasalo
Osmo Kolivuori
Ilmari Virkkela
Jaakko Herva
Veikko Kallinen
Björn Nylander
Kalevi Ilkka
Elis Ahonen
Risto Airola
Kauko Eskelinen
Iorma Halme
Aki Halme
Eino Kastell
Pertti Kelotie
Martti Koivunen
Pertti Koivunen
Kauko Kokkonen
Ilkka Kokkonen
Asko Korkeala
Mauno Korkeala
Aarne Koski
Tero Kuula
Martta Lindell
Antti Lindroos
Juhani Lehtioksa
Per Magnusson
Mauno Mäkelä
Erkki Nojonen
Kaija Paavola
Juho Pentti
Juho Rajamäki
Raimo Repo
Osmo Riikonen
Mikko Rikkonen
Elli Räisänen
Olavi Salmi
Kalle Salonen
Kaarlo Skarén
Veikko Sokura

Reijo Sokura
Anja Tuurna
Arvo Uotila
Eerikki Vuorimies
Pertti Höglund

Keradent, Turku

Tuukka Saarikko
Reijo Vaaja
Pertti Kallio
Risto Warro
Iari Warro
Raimo Lehtonen
Kalevi Kasurinen
Yrjö Lehtinen
Lauri Aro
K. Lagerqvist
S. Lagerqvist
Leif Wallen
Markku Selin
Kurt Tuominen
Altti Välimäki
T. Löfgren
A. Santanen

Hammasväline, Turku

toivottaa Hyvää Jou-
lua ja Onnellista Uutta
Vuotta

Ortodent, Turku

Oulas Nevala
I. Rosendahl
E. Ingberg
K. Fredriksson
O. Silvander
C. Anäs
Olavi Palonen
Olli Palonen
Lasse Höglund
Pauli Orenius
Liisi Jalkanen

Iouko Reunamo
Allan Heinänen
Pertti Nohrström
A. O. Haarnimo
Aulis Lehtonen
Antti Sahlsten

Corodent, Turku

Kalervo Laine
Tauno Hjelm
Pentti Keiramo
Unto Kokko
Lilja Permanto
Erkki Lappi

Keskipohtjanmaan Hammasmeknikko Seura — Mellersta- österbottens Tand- tekniker Förening

Birger Backlund
Birger Holländer
Ulf Lindholm
Kauko Riikonen
Vaito Valkeinen
Ismo Riikonen
Arnold Wickman
Jörgen Näse
Sven Nygård
Hans Sabel
Erkki Ahola

Hammaslaboratorio
Hannes Koskinen
Ismo Jalonen
Unto Ihatsu
Ari Kempainen
Matti Mäntysaari
Mauno Koivula
E. O. Vuori
Kauko Tiainen
Mauno Elomaa

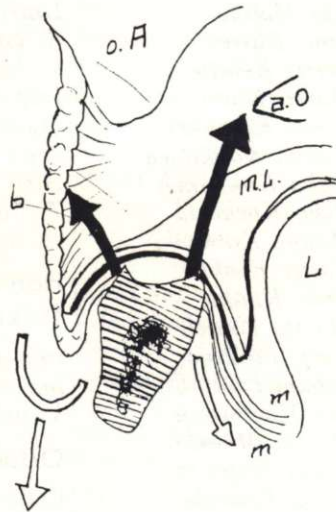
Kuva 27 a.

Atrofinen poski nuolen osoittamassa kohdassa. »Ennen vanhaan» parturit asettivat ruokalusikan tällaisen asiakkaan suuhun, jotta parranajo sujuisi helpommin.

Tässä yhteydessä on vielä syytä mainita ns. B-kurva. Tällä tarkoitetaan ulkonemaa posken suuntaan. Tarkoitus on alaproteesissa käyttää hyväksi mikäli mahdollista kaikki ienvallin kiinteän sidekudoksen peittämät kohdat. Katso kuvaa 28.

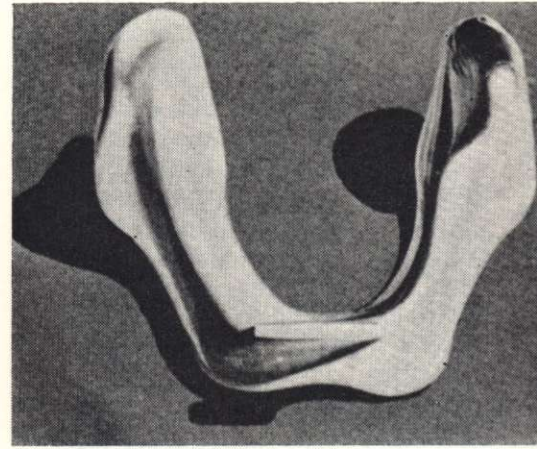
g) *Spina mandibulae* (kuva 29)
Vanhoilla potilailla saattaa alaleuan sisäpuolella, vastapäätä leukakyhmyä olevat luukyhmyt joutua proteesikenttään. Nämä kyhmyt toimivat genioglossi- ja genio-

Kuvat 27 ja 27 b.
Kaaviomaisesti esitetty kuva vasemmasta ienpuoliskosta katsottuna takaa eteenpäin. Mustat nuolet alkavat poskilihaksen ja suunpohjan leveälihaksen kiinnityskohdista ja osoittavat, miten proteesi nousee paikaltaan lihaksien toimiessa. Valkoiset nuolet osoittavat, miten jäljennöslusikka työntää lihakset epänormaaliin asentoon.

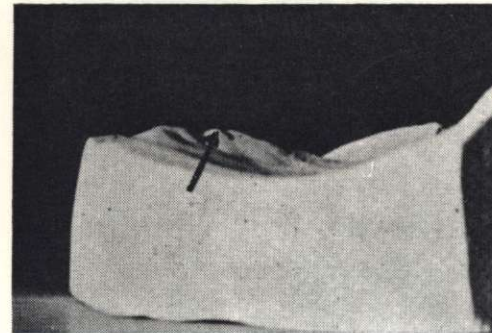
Kuva 27 b.

Alaproteesin kohoaminen paikaltaan poskilihaksen vaikutuksesta. *b* = poskilihas, *oa* = ylä-alveolijatke, *ML* = suulusikka, *L* = kieli, *m* = suunpohjan leveälihas, *ao* = agulus oris (suunkulma sisältäpäin katsottuna).

Kuva 28.

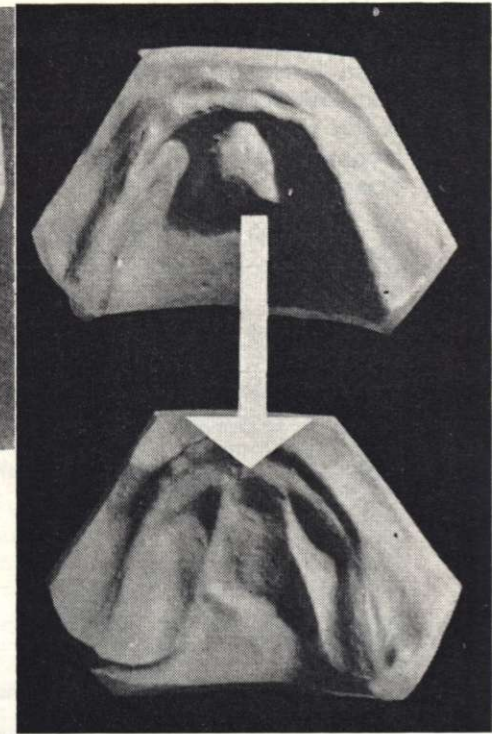
B-kurva Fish'in mukaan. Funktiojäljennöstä otettaessa täytetään tämä kurva »makkaramaisesti». (Carol-Retainer) Se muodostaa käyttökelpoisen retention tulevalle alaproteesille.

Kuva 29 c.

Tapaus sivulta katsottuna. Spina on korkeammalla kuin alv.jatke nuolen osoittamassa kohdassa.

hyoideii-nimisten lihasten kiinnityskohtina. Ne saattavat olla jopa korkeammalla kuin koko ienalue,

Kuva 29 a.

Tapaus ylhäältä päin katsottuna kun kieli on työnnetty ylös.

Kuva 29 b.

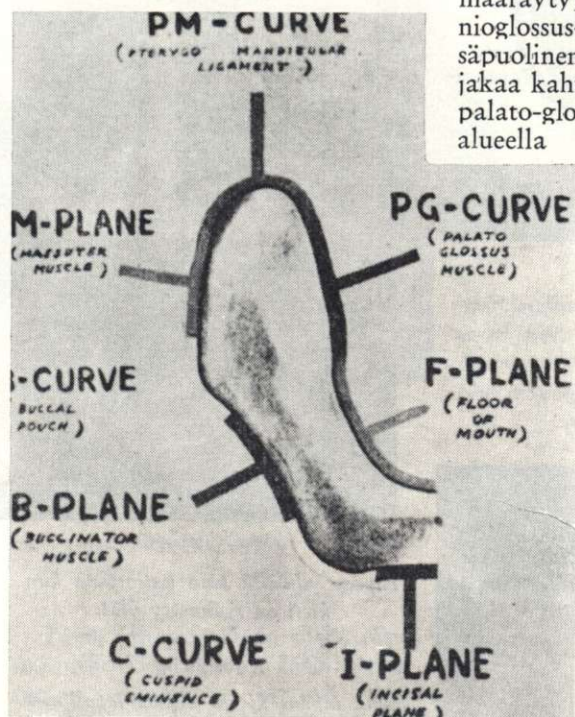
Sama tapaus kielen ollessa lepotilassa.

mistään kristasta ei sellaisissa tapauksissa enää voi olla puhuttakaan.

Tässäkin tapauksessa on tämä alue kevennettävä ja mieluummin tehtävä elastisesta aineesta. Tällöin on tosin olemassa vaara, että proteesi tulee siitä kohtaa liian heikoksi ja saattaa käytössä helposti mennä poikki.

b) Masseter-kenttä

Masseter-kenttä sijaitsee distraalisesti lihaksen etureunasta ja jatkuu ohi toisen ja kolmannen molaarin tai vastaavasti sen kohdan hampaattoman alveolijatkkeen alueelle. Kaavion ääriiviiva tulee

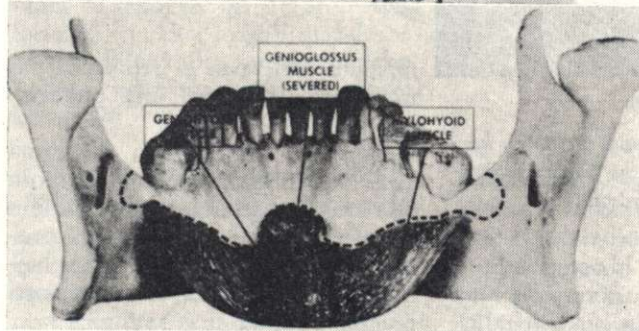
tällä kohtaa olemaan suora, joten kaavio voidaan lyhentää jo alunperin bukkinatorius-korvaan saakka (kuva 30).

i) Sisäpuolinen alaraja

Suupohjan lihaksien toiminta määräytyy mylohyoideus ja genioglossus-lihaksien liikkeistä. Sisäpuolinen alaraja-alue voidaan jakaa kahteen alueeseen, nimittäin: palato-glossus lihaksen toiminta-alueella olevaan takimmaiseen

Kuva 30.

Masseter-kenttä osoittaa, miten tekniikan on lyhennettävä jo kaaviovaiheessa olevaa työtä. Tässä on jo etukäteen otettu huomioon massetericus- ja bukkinatorius-lihasten siirtyminen luonnollisilta paikoiltaan jäljennöstä otettaessa.

Kuva 31.

Palatoglossus-lihas, joka hallitsee suupohjan takaosaa.

osaan ja etualueeseen, jossa vaikuttavat mylohyoideus sekä genioglossus-lihakset (katso kuvaa 31).

Suun tällä alueella proteesilevyn rajan muotoilusta on monta eri mielipidettä. Pyrkimykset saada aikaan oikea bioteknillinen raja proteesiin tällä alueella on aiheuttanut monia kiisteltäviä ja toisistaan eriäviä mielipiteitä. Palatoglossus lihaksen alueella on yritetty tehdä proteesin reunaan harjainen »lista», jotta tämä edesauttaisi proteesin pysyvyyttä. Tulokset eivät ole olleet aina tyydyttäviä. Genioglossus alueella yritettiin laajentaa proteesin sisäreunaa »lingualirullien» avulla, mutta proteesin pitäminen tällaisena osoittautui potilaille hankalaksi ja epämuksiksi.

Sellaiset potilaat, jotka ovat jo aikaisemmin pitäneet proteesia, vaativat useimmiten tällaisen »laajennetun» proteesin pienentämistä totuttuun muotoon.

Suomennos: *Das Dental Labor* No 3, 1967.

SEURATOIMINTAA

Kanssakäyminen ammattitoverien kanssa nyt, jos koskaan on ensiarvoisen tärkeitä. On asioita joita täytyy pohtia yhdessä ja yhdessä tehdä päätökset ja yhdessä myöskin horjumatta olla päätösten takana. Päätökset on tehtävä ja niitä noudatettava vaon oman ammattikuntamme edun mukaisesti, sillä mikään muu ammattikunta ei valvo meidän etuja, vaan mieluummin päinvastoin. Sen vuoksi onkin ensiarvoisen tärkeitä, että tällaisia paikallisia yhteenliittymiä perustetaan valvomaan juuri paikallisia olosuhteita. Tästä on otettava esimerkkiä ja sitä on syytä seurata muillakin alueilla. M. E.

Kuvat 1, 30 ja 31 ovat peräisin »Dental technicians manual» (Dentists supply Comp. NY). Kuvat 10, 23 ja 25 b valokuvia hammaslääkäri hra Schwarzkopfin malleista, Hannover. Kuva 18 Tanzerin teoksesta »Klinik und Technik der Vollprothese» (Richard Pflaum kustannusliike, München). Kuva 21 Kahn'in teoksesta *Das Leben des Menschen*, (Franksche Verlaganstalt, Stuttgart).

Kansainvälisen Hammasteknikkojen Liiton kongressi, joka pidetään kahden vuoden väliajoin, oli tällä kertaa Hollannissa, tarkemmin Scheveningenissä 7—9 päivinä syyskuuta. Läsnä oli jälleen runsaasti edustajia eri puolilta Eurooppaa, jotka antoivat selostuksiaan maittensa alan asioista. Erittäin ponnekkaasti esiintyivät Belgian, Italian ja Hollannin edustajat, sillä olihan heillä edessään tehtävänä saada aikaan oikeudet vapaaseen työskentelyyn hammastetiikan alalla. Nämä kysymykset, sekä koulutuksen yhtenäistämisen kaikissa maissa oli pääasiana, joita käsiteltiin eri maiden edustajista valituissa työryhmissä. Lisäksi taloudelliset kysymykset vaikuttivat asioihin ja mm. sihteeristön sijaintipaikan ratkaisi kustannukset. Näin sihteeristön sijaintipaikka siirrettiin Lontoosta Belgiaan, joka samalla osaltaan myöskin helpottaa puheenjohtajan (Itävallassa) ja sihteerin keskinäistä yhteyden pitoa. Keskustelut ja päätökset olivat kaikki rakentavaa ja kaikkien maiden tukemista yhteisen asian eteenpäin viemistä. Mm. Suomessa saavutetut tulokset otettiin vastaan suurenmoisella

huomionosoituksella. Kongressissa esitetyt mielipiteet osoittivat eteenpäin menoa ja ehdotonta pyrkimystä vapaaseen työskentelyyn, jota osoittaa kongressin hyväksymä julkilausumakin:

”Hammasteknikkojen Kansainvälinen Liitto, jonka kongressi oli Scheveningenissä 8—9 p:nä syyskuuta 1967, on antanut väestön hammastetiikasta huollosta käytyjen neuvottelujen jälkeen seuraavan julkilausuman:

a) hammashoito ja hammastetiikka ovat kaksi toisistaan erillään olevaa työmuotoa. Hammastetiikka alkaa siitä, mihin hammashoito päättyy,

b) kun hammaslääkäri valmis-

taa hammastetiikan ottamalla jäljennöksen ja hammasteknikon jatkaessa tätä työtä, ei voida saavuttaa henkilökohtaisen työn parasta mahdollista tulosta,

c) hammastetiikka on teknillinen apuväline, jonka on sovittava täysin yksilöllisesti hammasinvalidin tarpeisiin, koska sen varsinainen merkitys on edistää fyysisiä ja henkisiä kansanterveyttä,

d) hammastetiikoiden tarvitsijoiden etuna on saada nämä työt suoraan hammastetiikalta,

e) väestön kannalta edullisin ratkaisu on saada hammastetiikka suoraan hammasteknikolta, jolla on oikeus esteettä ja itsenäisesti suorittaa nämä työt. Tämä merkitsee proteesien käyttäjille laadun paranemista,

f) kaikissa niissä maissa, joissa on asetusteitse hoidettu hammastetiikoiden oikeudet, on osoittautunut, että kehitys on vaikuttanut suotuisasti sekä hammastetiikan tarvitsijoihin, että myös hammastetiikoihin.

Lopuksi on sanottava, että IAZ:n pyrkimykset niissä maissa, joissa hammasteknikoilla ei vielä ole laillisia mahdollisuuksia jäljennösten ottoon, että näihin maihin saadaan lailliset oikeudet tähän toimintaan.

Kongressi suosittelee tämän julkilausuman sisällön tunnetuksi tekemistä kaikissa asiaankuuluvissa paikoissa.”

Seuraavan kongressin, joka pidetään v. 1969, pitopaikaksi hyväksyttiin Italia ja puheenjohtajiston kokous paikaksi valittiin Helsinki v. 1968.

M. Elomaa

Hammastyöntekijäkysymys

Syyskokouksessa oli hammastyöntekijäkysymys alustavasti esillä. On paikallaan selventää asiaa niille, jotka eivät kuulleet alustusta, sekä niille, jotka eivät tajunneet asian tärkeyttä.

Olettaa sopii, että laboratorion kannattavuus on hyvin suuressa määrin riippuvainen teknillisen henkilökunnan palkkatasosta. Valmiiden miesten eli teknikoiden palkkaus on huomattavan korkeaa, eli halvempaa työvoimaa tarvitaan ja palkataan kadulta mies, joka pienen koulutuksen jälkeen pystyykin yksinkertaisiin työsuorituksiin. Tilanne on kuitenkin riistäytynyt selventävien säännösten ja valvonnan puutteesta alallamme täysin väärille raiteille. Mikäli kyseiset henkilöt pysyisivätkin ns. aputoissa, mutta nykyinen nuoriso ei halua polkea paikallaan, vaan heille täytyy maksaa ajan mukana yhä suurempaa palkkaa ja näin heidät on pantava tuottavampaan työhön. Tässä vaiheessa törmätään selvästi lakia vastaan. Lääkintöhallituksen kanta asiasta on selvä. Ainoastaan yksinkertaiset työsuoritukset, mitkä eivät millään lailla liity varsinaiseen teknilliseen työsuoritukseen ovat aputyövoimalle sallittuja. Lakimiesten kanta asiasta on hyvin lähellä tätä tulkintaa, eli aputyövoiman käyttö alallamme teknillisten töiden suorituksissa on kielletty. Lääkintöhallituksen suositukseksi oli, että hoitaisimme asian järjestöjemme puitteissa. Asian aikaisemmissa neuvotteluis-

Die Redaktion wünscht allen Werten Kollegen im Auslande ein **Fröhliches Weihnachtsfest** und ein **Glückliches Neues Jahr 1968!**

sa oli tarkoituksena tehdä esitys, että alallamme jo monia vuosia, mitä erilaisimmista syistä (invaliditeetti), rekisteröintiä varten olevat henkilöt saisivat edelleen olla toisen palveluksessa, mutta uusien työntekijöiden töihinotto kielletäisiin. Laki on kuitenkin armoston tekemättä mitään poikkeusta. Ellei alamme tajua, mikä vaara piilee liian suureksi paisuvalla apuhenkilökunnalla, on asiaan pakko puuttua. Silloin valitettavasti kärsivät eniten ne alallamme täysin päteviksi tunnustetut henkilöt, jotka monia vuosia ovat tehneet töitä rekisteröimättöminä.

Olemme jo vuosia taistelleet ns. mustia laboratorioita vastaan. Ne syntyivät alallemme aivan samoin perustein kuin tulee käymään nytkin, ellei asioita saada järjestykseen ajoissa, sillä mitäpä tekisi henkilö joka on vuosia tehnyt alamme työtä ja työttömyyskauden heijastumana sanottu irti, eikä uutta työpaikkaa ole löytynyt.

Kilpailu hinnoilla on kiristynyt laboratorion pidon kannattavuuden rajamaille. Vastapainoksi on koulutettu alallemme aputyövoima. Kysymykseen aputyövoiman suuruudesta suhteessa teknilliseen henkilökuntaan on tulevaisuudessa pakko puuttua. On aivan laboratorionomistajien omassa harkinnassa, missä muodossa asiaa tullaan käsittelemään. Mikäli uuden työvoiman töihin ottoa ei rajoiteta ajoissa on järjestöjemme pakko tarttua asiaan lujin ottein ja seuraukset voi jokainen arvata.

Asiasta huolestunut

Dental-Schau

XVII kansainvälinen hammasalan näyttely pidetään tällä kertalla *Kölnissä* ajalla 27 elokuuta ja 1 syyskuuta 1968 välisenä aikana. Näyttelyyn tullaan järjestämään yhteinen matka. Suunnitellessasi ensi vuoden ohjelmaa ota tämä huomioon ja varaa aikaa sitä varten. Tarkemmat tiedot hinnasta, aikataulusta, ohjelmasta ym. lähetetään vuosikokouskutsun yhteydessä ja ilmoitetaan siitä vielä kokouksessa. Nyt on jo tehtävä asiaa päätös ja mikäli mahdollista ilmoittauduttava.

Siis — ensi kesän ohjelmaan kuuluu myöskin *Köln!*

M. Elomaa

Saarrosta

Suomen Hammasteknikkojen Liiton syyskokouksessa keskusteltiin mm. saartoa koskevasta asiasta ja päädyttiin siihen, että hallitukselle annettiin valtuudet hoitaa asia niin, että mikäli mahdollista saarto voitaisiin lopettaa. Liiton hallitus on asiaa tutkinut ja tulut siihen tulokseen, että varsinaisen saarron aihe on suoritettujen toimenpiteiden johdosta poissa päiväjärjestyksestä, joten siltä kohdin saartoa ei ole aiheellista jatkaa. Mitä tulee hintakysymyksiin todettakoon, että määrätty piirit omaksi vahingokseen harjoittavat hintojen polkemista ja siten aiheuttavat epätavallista kilpailua hin-

noissa, työn tason jäädessä toisarvoiseen asemaan. Työn tilaaja taasen huomioiden mieluummin edullisemman hinnan ja jälleen tason kustannuksella. Tästä kärsii myöskin työntekijäpuoli joutuessaan edellämäinittujen seikkojen perusteella saamaan alempitasoista palkkaa.

Tällä hetkellä on saarto osoitettu enää määrättyihin laboratorioihin, jotka kuuluvat ammattikuntamme piiriin ja että ammattikuntamme viimeinkin löytäisi itsensä ja valvoisi yksinomaan omia etujaan on asian hyväksi tehtävä jotakin. Hallitus katsookin asiallisesti tällä hetkellä lopettaa saarto ja palata normaaliin työskentelyyn. Hallitus tulee kuitenkin tarkoin valvomaan asioiden kehitystä oman ammattikuntamme edun mukaisesti ja tarvittaessa ryhtymään uudelleen tarvittaviin toimenpiteisiin.

Nyt on aika sisäisen ja rakentavan ilmapiirin aikaansaaminen ja ymmärrettävä kollegiaalinen yhteenkuuluvaisuus. Nyt on tilaisuus rakentaa eikä repiä.

SHL:n hallitus

URHEILUA

SHL:n kesäurheilupäivät pidettiin Tampereella syyskuun 2—3 pnä. Osanotto oli ilahduttavan runsas, nousten paljon yli puolen sadan, ilmojen suosiessa kisoja kohtalaisen hyvin. Illanvietossa oli 60 vierasta, ja laivaristeilyllä Pyhäjärvellä lähes sata henkeä.

Palkinnot kisoihimme lahjoitti Hammasteknikkojen Liiton laivaristeilyllä. Kalle Skaren lahjoitti kiertopalkinnon joukkueuintiin.

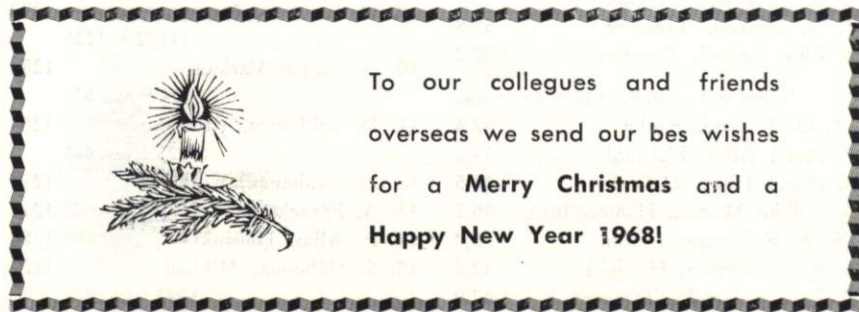
Joten parhaat kiitokset kaikille lahjoittajille.

Urheilutoimikunta

Kesäurheilupäivien kilpailutulokset:

4-ottelu (100 m, kuula, pituus, korkeus)

	pist.
1. Jorma Loppukaarre, Hki	2043
2. Kalevi Kasurinen, Turku	1795
3. Jorma Päivinen, Kuopio	1712
4. Tapani Heikkonen, V-koski	1581
5. Jouko Koivunen, Iisalmi	1536
6. Risto Airola, Tampere	1528
7. Matti Moilanen, Iisalmi	1454
8. Reino Kivi, Tampere	1413
9. Tero Kuula, Tampere	1410
10. Allan Heinonen, Turku	1376
11. Kalevi Ilkka, Oulu	1322
12. Esko Heikkinen, V-koski	1240
13. Ahti And, V-koski	1233

14. Yrjö Rautiala, Helsinki	1214
15. Jouko Pohjonen, Helsinki	1204
16. Raimo Repo, Tampere	1060
17. Juhani Haapalainen, V-koski	1039
18. Jorma Halme, Tampere	1034
19. Eino Kastell, Tampere	636

Ikämiehet, 3-ottelu pist.

1. Aarno Koivunen, Iisalmi	1237
2. Mikko Rikkonen, Valkeakoski	942
3. Harry Hägg, Helsinki	800
4. Mikko Ahola, Riihimäki	771
5. Holger Stigel, Helsinki	717
6. Jussi Rajamäki, Tampere	558
7. Antti Hertola, Helsinki	352

Laboratorioitten välisen joukkuevoiton vei Koivusen laboratorio, Iisalmi, toisena Rikkosen laboratorio.

Uinti 50 m

Yleinen sarja

1. Hannu Moberg, Turku	35,0
2. Reijo Sokura, Tampere	38,0
3. P. Ollikka, Valkeakoski	39,2
4. S. Mähönen, Mikkeli	39,6
5. J. Loppukaarre, Helsinki	40,8
6. Eero Rissanen, Kuopio	41,0
7. Ahti And, Valkeakoski	41,4
8. Ari Hänninen, Kuopio	41,6
9. Reino Kivi, Tampere	42,0
10. Risto Liljavirta, Kuopio	42,5
11. T. Vainionpää, Hämeenlinna	45,0
12. R. Repo, Tampere	52,4
13. Jouko Koivunen, Iisalmi	57,0
14. R. Packalén, Valkeakoski	57,9
15. M. Mäkelä, Tampere	59,8
16. Eino Kastell, Tampere	1.07,0

Ikämiehet ikähyvityksineen sek.

1. O. Fransas, Kotka	32,4
2. Pertti Alho, Helsinki	34,0
3. Harry Hägg, Helsinki	35,5
4. Veikko Mattila, Hämeenlinna	36,2
5. A. Koivunen, Iisalmi	38,9
6. Antti Hertola, Helsinki	42,2
7. Jussi Rajamäki, Tampere	42,9

8. Kalle Salonen, Tampere	43,1
9. A. Vanhanen, Kotka	47,3
10. M. Könönen, Loviisa	47,4
11. Mikko Rikkonen, Valkeakoski	50,0
12. Ilmari Saarinen, Karhula	1.01,9

Joukkueuinnin voitti Rikkosen laboratorio, toisena E. Kastellin laboratorio.

Kaupunkien välisen lentopallo-ottelun voitti Kuopio. Ottelut pelattiin cup-otteluinä. — Tulokset:

Kotka—Valkeakoski	1—2
Tampere—Kuopio	1—2
Helsinki—Turku	2—0
Helsinki—Kuopio	0—2
Kuopio—Valkeakoski	2—0

Jalkapallo-ottelun Helsinki — muu Suomi voitti muu Suomi 20—0, puoli-aika 10—0.

Suomen Hammasteknikkojen Liiton kesäkisojen yhteydessä suoritettujen keilailukilpailujen tulokset:

1. E. Miettinen, Kuopio	1576
2. A. Lehtonen, Turku	1377
3. E. Ahonen, Tampere	1370
4. V. Rahkonen, Kuopio	1355
	(1235 + tas. 120)
5. J. Reunamo, Turku	1329
6. O. Nieminen, Hämeenlinna	1317
	(1277 + tas. 40)
7. H. Mustonen, Joensuu	1316
	(1196 + tas. 120)
8. K. Ikonen, Varkaus	1296
	(1216 + tas. 80)
9. H. Ketonen, Joensuu	1292
	(1172 + 120)
10. M. Laine, Varkaus	1284
	1204 + tas. 80)
11. M. Rikkonen, Valkeakoski	1265
	(1225 + tas. 40)
12. E. Vanhanen, Kotka	1217
13. A. Franck, Helsinki	1211
14. P. Alho, Helsinki	1186
15. S. Mähönen, Mikkeli	1173
	(1093 + tas. 80)

16. I. Saarinen, Karhula	1138
	(1018 + tas. 120)
17. V. Mattila, Hämeenlinna	1110
	(990 + tas. 120)
18. R. Liljavirta, Kuopio	1074
	(954 + tas. 120)
19. E. Rissanen, Kuopio	1049
	(929 + tas. 120)
20. T. Vainionpää, Hämeenlinna	1009
	(889 + tas. 120)

KIITOS

Sydämellinen kiitokseni johtaja Heiselerille sekä työtovereilleni Keramiikkalaboratoriossa ja niille lukuisille hammasteknikoille ja henkilöille ympäri Suomen, jotka olette muistaneet minua sattuneen tapaturmani johdosta. Samalla saanen toivottaa Teille kaikille Hyvää Joulua. Kiittäen

Jouko Puro, Töölön sairaala

Viitaten viime numerossa olleeseen tiedotukseen voi edelleenkin kartuttaa Jouko Puron nimelle avattua tiliä PYP Fredrikinkatu 48, Hki, N:o 2214/1351.

MERKKIVUOSIA

50 vuotta täytti 14. 11. 1967 erikoishammasteknikko *Pertti Alho*. Hän aloitti opin 1940 ja lailistettiin 1946. Vuodesta 1950 lähtien hänellä on ollut oma laboratorio. Liiton sihteerinä hän oli vuosina 1947—1949. Aikaa riitti vielä toimia urheilutoimikunnassakin.

Myöhästyneet, mutta sitä lämpimämmät onnittelet parhaaseen ikään päässeelle toimenmiehelle.

SHL

KUOLLEITA

Yllättävänä viestinä saapui tieto hammasteknikko *Mauno Kaikkosen* poismenosta. Vaikean ja ankaran sairauden murtamana sammui elämän liekki 5. 11. 1967 Rovaniemellä. Hän oli syntynyt 14. 2. 1930 ja hiljan vasta perustanut laboratorion Rovaniemelle.

Ammattiveljen muistoa kunniottaen

Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y.

Suomen Hammasteknikkojen Liitto — Finlands Tandtekniker Förbund r.y. toivottaa jäsenilleen parhainta jouluiiloa sekä Uudelle Vuodelle onnea ja menestystä. Tillönskar sina medlemmar den bästa Julglädje såväl som lycka och framgång för det Nya Året.

NYT

CROMI-KOBOLTTI
RANKA-PROTEESIT
NOPEASTI

HAMMASLABORATORIO

Ludviginkatu 7 B
Helsinki 13
Puh. 63 03 73

Hammaskultaa

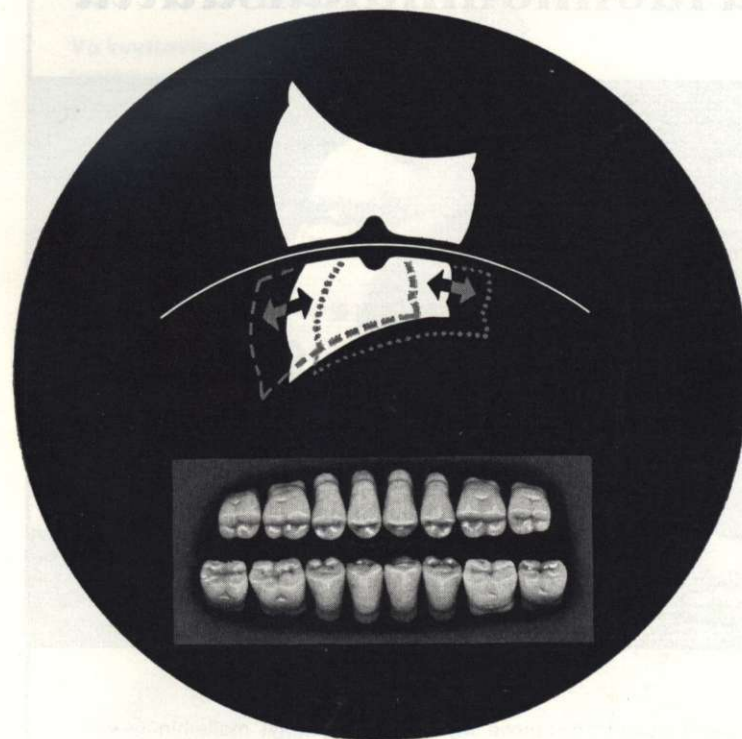
LEVYÄ LANKAA VALUA

Westerback Oy

(NW)

Helsinki 10, Eerikinkatu 7, puh. 64 12 34

LUMIN Acryl
SYNOFORM[®]

SYNOFORM takahammas-uutuuden muoto sopii ilman hiomista ikäikentyypisille purennoille. Kruunuosan muoto tekee mahdolliseksi anatoomisen proteesinmuodostuksen. Niiden hiottuja luonnonhampaita jäljitellyt purupinnat sallivat liikkeitä saggitaali- ja sivusuuntaan. Värit sijoittuvat korkealaatuisten LUMIN ACRYL-*"V"* ja LUMIN VACUUM etuhampaiden värijärjestelmään.

VEIKKO AUER

Puh. 14213 - Vuorikatu 22 A, Helsinki 10

VITA ZAHNFABRIK SÄCKINGEN

Dura-Blend *Special* -utta luonnonmukaisuutta

Kehittäessään uudet hammastyypinsä Myerson on pyrkinyt malleihin ja värisävyihin, joiden avulla saavutetaan mahdollisimman luonnollinen ja yksilöllinen tulos. Kiilteenomainen, syvänkuultoinen erikoispinta – aavistuksenomaiset silikaattipaikat – harkitut kalkkiläikät ja sävytetyt ienalueet – sinertävät sisäkulmat ja välkehtivä valkea – nämä karakteristiikan yksityiskohdat täydentävät toisiaan tavalla, joka on todella jotain uutta.

Myerson

HAMMASVÄLINE OY

Helsinki 10
Keskuskatu 8
puhelin 12 623

Turku
Aurakatu 8
puhelin 27 921

TEKNILLINEN MOOTTORI

520 12000 kierr./min. — 120 Wattia

Va kuuttavine rakenne- tuntomerkkeineen:

Kaksinkertainen eristys erikoisen vahvan muovikuoren ansiosta, antaa suurimman varmuuden.

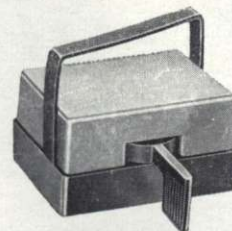
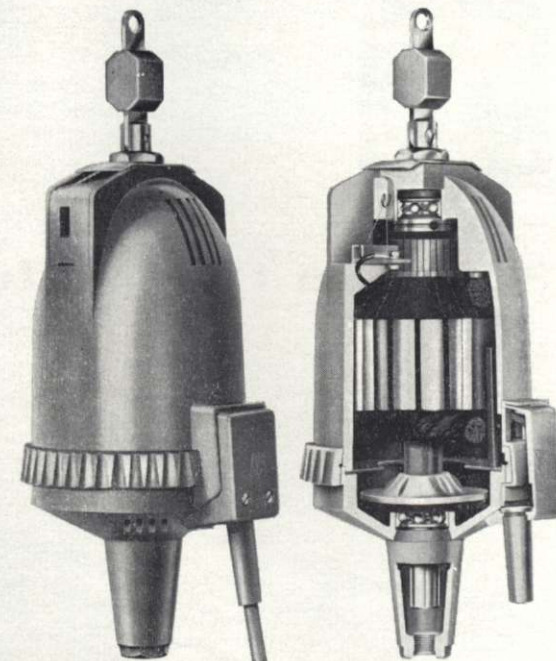
Suuri teho, myös suurissa rasituksissa.

Kestovoitelu vähentää huollon minimiin.

Kaikki mekaaniset ja sähköosat huippuluokkaa.

Viisi nopeusporrastusta eteenpäin.

Erikoisen edullinen malli tunnettua KaVo-laatua ja tarkkuutta.

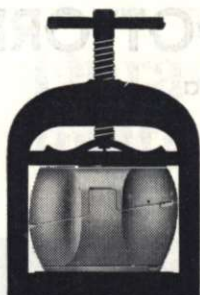
KaVo- Teknillisen moottorin varustaminen uudella täyssuojatulla jalkavastuksella, tarjoaa aivan erikoisia etuja: Erittäin vahvan muovikuoren ansiosta kaksinkertainen eristys. Kytkevivun käänkökulma pieni, toimii sekä vasemmalle että oikealle kääntäessä. Elastisen kantokahvan ansiosta tarjoutuu jaloille mukava asento. Painettu kytkentä varmistaa kojeen pitkän käyttöiän. Pysyy paikallaan liukkaallakin lattialla. **Huomioikaa myös tukeva, nopeasti ja varmasti kiristävä KaVo Teknillinen käsikappale.**

Suomessa:

OY DENTALDEPOT AB

Soveltuu työskentelyynne . . .

Paksuimmatkin työt polymerisoituvat täysin 20 minuutissa kuumennettaessa tai hitaassa prosessissa yhden yön aikana. Kumpaakin tapaa käyttäen voitte olla vakuuttunut siitä, että valmis proteesi on aina täysin vapaa huokoisuudesta. Teidän ei tarvitse sovelluttaa työskentelytapanne QC-20 mukaan, vaan se soveltuu Teille.

QC-20

Saatavana

yleispakkaus	— jauhe, neste ja eristysneste
erilaisia jauheita	— 16 oz, 9 lb., ja 28 lb.
neste	— 10 fl. oz, 80 fl. oz, ja 1 gallona

AMALGAMATED DENTAL
LONDON - ENGLAND

Maahantuoja: OY DENTALDEPOT AB